

TRGOVSKI LIST

Licealna knjižnica,
Ljubljana

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravljalstvo je v Ljubljani, Gradski trg 17/A. — Dopolni se ne vračajo. — Številka pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Številka telefona 552. — Naročniki za ozemlje SHS: letno K 120, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za inozemstvo mesečno K 10 več. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 26. julija 1921.

ŠTEV. 75.

Gospodarska vloga Slovenije v Jugoslaviji.

Dolgo časa so se naši trgovski in industrijski krogi nadejali, da pripade Sloveniji brez dvoma in brez borbe v novi državi važna gospodarsko-posredovalna vloga in sicer v trgovskem oziru v prometu na zapad, v industrijskem oziru pa ogromen notranji trg z bogatimi zalogami sirovin, ki jamčijo polno obratovanje obstoječim tovarnam v Sloveniji. Faktično je situacija prvi čas, ko je bil promet edinole preko Slovenije z inozemstvom mogoč, tako izgledalo.

Toda ko se je po padcu sovjetske vlade na Madžarskem odprl promet po Donavi in sedaj pa, ko se je odprl na celi črti železniški promet z Madžarsko, se je situacija v neprilog Slovenije zelo spremenila.

Po internacionalizirani Donavi imajo pokrajine, ki leže ob plovnih rekah, Banat, Bačka, Baranja, Srbija, Bosna in Vojvodina iz vseh svojih trgovskih centrov odprto vodno cesto na Madžarsko, na Čehoslovaško, v Avstrijo in v Nemčijo, dalje v Rumunijo, Bulgarsko in dežele ob Črnem morju. Ker je naši kraljevini pripadalo kot vojni plen nad 1/3 vsega rečno-plovnega parka bivše monarhije, ne smemo dalekosežnega pomena rečne plovbe v naši državi podcenjevati. Donava odpira neštetim industrijskim državam naravno pot v najbogatejše agrarne dele naše kraljevine, medtem ko je Slovenija od tega prometa odrezana in od rečne plovbe popolnoma izključena.

Tranzitni promet preko Madžarske bo znatno izpraznil proge, ki vodijo preko Slovenije na Hrvaško, ker bo direktni promet iz Avstrije in Čehoslovaške ter Nemčije šel svoja

stara direktna pota. To opazujemo že v zadnjih izkazih dohodkov carinarren, posebno v močnem padcu dohodkov pri Mariboru.

Šablonsko postopanje v železniškem tarifiranju je nas pripeljalo tako daleč, da ne moremo uspešno konkurirati v Beogradu z lesom, ki prihaja iz Slovenije po železnici proti inozemskemu lesu, ki prihaja po vodi. Iz istega vzroka naši mlini ne morejo uspevati proti podonavskim.

Medtem je še načelnik Šavič v Trgovinskem glasniku proglasil, da je treba naše železarne demontirati in jih prenesti k Prijedoru, češ, da so v Sloveniji preveč eksponirane in za obrambo industrije neporabne, ker bi se v vojnem času ne moglo računati z njimi. Ne glede na to, da naše železarne izdelujejo samo komerčne predmete in da se ne dajo taka velika podjetja kar tako tja v en dan v Bosno premestiti, kjer niti ni normalnih železnic, se s tako mentaliteto očitno daje neutemeljeno izraza in pospešuje razširjenje dezinteresa nad usodo naše industrije in cele naše gospodarske bodočnosti.

Konečno še vedno ni rešeno vprašanje izhoda Slovenije po lastnem ozemlju na morje, ki je za bodočene smeri trgovskega prometa bistvene važnosti. Še vedno se močno pojavljajo mnenja, da naj bo naše bodoče glavno pristanišče v Splitu, v oddaljenosti ca 400 km od Ljubljane.

Preko Slovenije se obnavljajo stare tarifne zveze, na katerih ne participiramo, in vzpostavlja direktni tranzitni promet, v obmejnih pasih ob naši nameravano določeni meji. S tem so nam takorekoč via facti važne prehodne zveze internacionalizirane, kar nas sili, da iščemo novo gospodarsko orijentacijo.

Iz vseh kratko navedenih momentov je razvidno, da bomo imeli Slovenci v naši kraljevini zelo težko stališče, da se gospodarsko uveljavimo, odnosno kot obmejni industrijaliziran del vzdržimo. Težavnega položaja naše gospodarske vloge ne smemo v svojem optimizmu podcenjevati, marveč s smotreno gospodarsko politiko in urejeno upravo skušati vzdržati konkurenco naravno bolj favoriziranih krajev. Zato je nujno potrebno, da se vsi gospodarski krogi Slovenije zavedajo, da je naša bodočnost edinole v industrijalizaciji in v prometu in v tem zmislu sestavijo svoj gospodarski in politični program, predno bo prepozno.

Davčne odredbe za finančno leto 1921.

(Konec.)

12. Zapadanje plačljivosti davkov.

Neposredni davki, državne in avtonomne doklade zapadejo in jih je treba vplačati 1. februarja, 1. maja, 1. avgusta in 1. novembra vselej za tekoče četrtletje.

Ako se zapadle davščine plačajo v teku 14 dni do zapadlosti, se ne bodo izterjevale prisilnim potom. Izjemo od tega pravila dela rentni davek in dohodnina, v kolikor se pobirajo z odbitkom pri izplačevanju.

13. Zamudne obresti.

Zamudne obresti znašajo 12 1/2 para za vsakih 25 dinarjev zaostalega davka in državnih ter avtonomnih dokladov za vsak mesec, kar se izjednači 6% letno.

Za zneske pod 25 dinarji odpadajo vsake vrste zamudne obresti.

V zadnjih treh letih je znašal denarni promet Dvora letno povprečno 200.000 fl.

Fuzine-Kokra so proti l. 1853 začele propadati in so l. 1855 tako omejevale obratovanje, da je znašala produkcija komaj 4.000 centov. Obrat je oviralo pomanjkanje surovega železa, slaba pota in visoke mitnine ter neurejena pošta.

V Knapovšu je že od l. 1841 obratovala družba »Bergbaugesellschaft Knapovsch« s sedežem v Ljubljani. Kopalni so predvsem svinčeno rudo. Z žganjem rude so začeli l. 1855 na dveh pečeh, l. 1856 so postavili še tretjo peč. V prvih letih obrata so prideli iz 2.543 centov rude 1689 centov svinca, leta 1856 se je zasulo 5271 centov rude in produciralo iz nje 3.394 c. svinca. Vrednost produkcije je znašala l. 1855 loco žgalnica 24.500 fl. in l. 1856 pa 45.000 fl. Obrat je zaposljeval povprečno 200 ljudi, med njimi 30 ženskih, ki so nabirale, sortirale in prale rudo. Obrat je radi oddaljenosti podjetja zgradil delavstvu stanovanjsko kasarno, nabavljal zanje živila in osnoval bratovsko skladišče za podporovanje delavcev in za provizije onemoglih.

Svinec se je prodajal v Beljak, na Dunaj in preko Trsta v Milan. V trgovini svinca je bila Beljaška znamka tako znana in njegova kvaliteta tako renomirana, da se dobre kranjske provenijence niso mogle proti njej samostojno uveljaviti. Zato se je moralo prodajati iz Knapovša svince

C. Avtonomne doklade.

Avtonomne doklade se odmerjajo na podlagi državnega davka. Postavke teh dokladov se morajo prilagoditi osnovi državnih davkov.

D. Prekmurje.

Za Prekmurje se ima postopati po zakonih in zakonitih naredbah o neposrednih davkih, z vsemi izpremembami, ki veljajo dosedaj v Sloveniji, ker spada Prekmurje v upravno sfero Slovenije. Minister financ je pooblaščen, da v tem oziru izda natančne odredbe tako, da bodo za odmero zemljiškega davka v Prekmurju merodajni izkazi zemljiškega katastra za Prekmurje.

Kakor razvidno, so bile vse izpremembe v obstoječih davkih sprejete v skoraj onem obsegu, kakor jih je predlagala delegacija ministrstva financ za Slovenijo in kakor so bile obravnavane na sejah finančnega sveta koncem aprila t. l.

Zemljišni davek se povišuje letos na štirikratni znesek, medtem ko je bil lani na trikratno povišan. Zato se pa državna doklada, ki je znašala poprej 150, zmanjša na 120, tako da je faktični efekt povišanja zelo minimalen.

Glavni uspeh je obnovev pridobniškega kontingenta in zopetna vzpostavitev davčnih komisij. S tem je izpolnjena, sicer post festum, želja gospodarskih krogov in je naloga krajevnih stanovskih organizacij, da se izberejo v te komisije neutralni in gospodarsko presodni zastopniki.

Po novih izpremembah odpade mnogo pisarije in se namesto dosedanjih plačilnih nalogov vpelje javen poziv potom časopisja. Ker je tudi prizivni rok skrajšan, bo treba davkoplačevalcem strogo paziti na raz-

preko Beljaka, kar je povzročalo več izdatkov, 1 do 2 fl. na stot.

Ker se je radi praznovernih tradicij v trgovini, mnogokrat isto blago potem vračalo iz inozemstva pod drugim, tujim znakom, sprožila se je že tedaj misel, da naj se ustanovi fizikalno-kemično analitični zavod, da bi se ljudje lahko stanovno prepričali o vrednosti proizvoda.

Propagirala se je ustanovitev montanskega laboratorija v Ljubljani, kjer je potreba preskuševališča dnevno rastla in ker je bilo pošiljanje vzorcev na Dunaj v analizo nepraktično.

Rudarsko podjetje v Kropi je imelo 2 visoki peči, 2 kladiva, 62 ognjev za izdelavo žebeljev, 1 kovačijo za težja dela, 1 ključavničarsko delavnico in 1 delavnico za izdelavo ur za zvonike.

Leta 1852 se je pridobilo tam 3547 centov rude, ki je bila povprečno 33% in iz katere se je pridobilo 1185 centov surovega železa v vrednosti 3556 fl. Ker podjetje ni imelo lastnih rudnikov, je moralo kupovati rudo od okoličanskih kmetov, ki so prodajali najslabejšo, komaj 10% rudo po 36 krajcerjev, dobro pa do 1 fl. 20 kr. na cent. Oglje je stalo 4 do 5 kr. kubični čevelj. Delavske mezde so znašale 36 krajcerjev dnevno. Pri tej veliki režiji podjetje ni moglo vspevati proti sosednim fužinam na Javorniku in Savi.

(Dalje prih.)

Gospodarske razmere v Sloveniji sredi preteklega stoletja.

(Po zborničnih poročilih sestavi I. Mohorič).
I. doba 1850—1855.

(Nadaljevanje.)

Železarna na Dvoru je prodajala svoje izdelke v avstrijsko in inozemsko Italijo, le majhen odstotek je šel na Hrvaško. Najvažnejši njeni komerčni izdelki so bile plošče za štedilnike, cevi, peči, ograje in kotli. Med večjimi dobavami je omeniti obelisk za grškega kralja, dalje dele stružne opreme za l. 1852 novo ustanovljeno valjarno v Štorah pri Celju, turbine, vodovodne naprave za mesto Gorico in Udine, dalje stiskalnice, stružnice in kompletne stroje. Konečno so izdelovali transmisije, nekatere poljedelske stroje, žage in mlinsko opravo.

Kovno železo se je skoro vse prodalo na Hrvaško. Zrebljarna na Dvoru je obratovala v prvi vrsti za lastno potrebo in je izdelala l. 1856. 465.120 kom. kovanih žebeljev v 6030 q.

Rudo je Dvor kopal v St. Ruprechtu v treh rovih, deloma se je dobivala iz kraja Brezja, Žužemberka in Straže, Preska ter Ilovca. V rovih je delalo povprečno 75 ljudi. Tedanja produkcija rude je znatno presegala malo kapaciteto plavža. Rudarji so imeli 8—15 krajcerjev plače na stot

rude in v pogodbi na čevelj 20 krajcarjev do 1 fl 25 kr., vozniki pa 12 kr.

Obrat so zelo ovirale popolnoma zanemarjene in derutne okrajne ceste, ki se že več let niso posule. Na nekaterih straneh se je moralo rudo dovažati in donášati po stezah. Podjetje pa je moralo na skrajno slabih cestah tudi dovažati izdelke na železnico. Tako so znašali na Dvoru goli produkcijski stroški surovega železa 3 fl. 30 kr. na cent, za kateri denar so ga štajerske železarne lahko že z dobičkom prodajale. Štajerske plavže je stal stot pražene rude s 40% vsebine železa 10 krajcerjev, medtem ko je na Dvoru stala ruda z 29,4% železne vsebine 30 krajcerjev.

S tem je bila usoda Dvora že zapечатena, dasi je imel neprimerno cenejše kurivo na razpolago, kakor pa druge železarne. Oglje je stalo na Dvoru 2 1/2—3 1/2 krajcerja kubični čevelj, medtem ko je stal v Avstriji 5 do 8 krajcerjev. Zato se je kljub neugodni situaciji sklenilo nadaljevati obratovanje v plavžih in v livarni ter z njo združeni mehanični delavnici, da ne bi ljudstvo tamosnjih občin popolnoma obubožalo. Podjetja so zaposljevala 9 uradnikov, 216 delavcev, dalje 271 rudarjev, gozdnih delavcev in ogljarjev ter do 170 drugih delavcev in prevoznikov.

Dvor je produciral na plavžu:

l. 1852	=	12.428-58	funtov železa,
l. 1854	=	9.952-43	funtov železa,
l. 1855	=	14.339-88	funtov železa,
l. 1856	=	14.300-08	funtov železa.

glase davčnih oblasti, posebno pa, da ne zamudijo predpisanega termina za prijavo in da se jih ne obdavi na podlagi službenih podatkov.

Delegat ministrstva financ je v tem oziru že Zvezi gremijev obljubil, da bo sklical konferenco zastopnikov gospodarskih organizacij, da se sporazume z njimi glede najbolj praktičnega načina izvršitve določil finančnega zakona, ki bodo izšle v posebni izvršilni naredbi. Zato bi želeli, da posebno organizacije z dežele pošljejo Zvezi gremijev praktične nasvete, kako bi se v oddaljenih krajih obveščanje dalo najprimerneje organizirati.

Praktični napredek je, da so se določili četrtletni termini, ob katerih so vsi davki naenkrat plačljivi, ker je ravno različnost rokov zapadnosti delala davkarijam in interesentom velike sitnosti in mnogo odvečnega dela.

Določba, da se morajo postavke avtonomnih doklad prilagoditi osnovni državnih davkov je jako diplomatično stilizirana, tako da ničesar ne pove. Na sejah gospodarskega in finančnega sveta so se interesi silno in očitno pritoževali nad višino avtonomnih doklad, ki dosegajo ali celo presega v mnogih slučajih 1000%. Finančni minister, ki očitno do takrat ni bil sploh ali zadostno informiran o višini in gospodarskih posledicah tako pretiranih samoupravnih doklad, kakor obstojajo v »preku«, je priznal za potrebno, da se dopustna višina avtonomnih doklad zakonito uredi. Na ta način je prišla v finančni zakon določba, ki dejanskega stanja ni prav nič spremenila.

Za privatne nameščence je nad vse važen delen uspeh, ki se ga je finančnemu svetu posrečilo doseči, da se določbe glede plačarine, ki so že segale v absurdnost, nekoliko ublažijo. Lestvica, ki je sedaj predvidena, vsaj deloma korigira kričečo razliko obdavčenja med javnim in zasebnim nameščencem. Člani finančnega sveta so bili v sejah ministru na podlagi faktično predpisanih davkov dokazali, da pri isti plači 50.000 kron, plača državni uradnik le okrog 560 K davka, medtem ko plača privatni uslužbenec nad 15.000 K vseh davkov in doklad.

Uspeh, ki se je letos dosegel, sicer še daleč ne izravnava razmerja. Hud boj, ki se je bil pri dohodnini, za povišanje eksistenčnega minimuma, po faktičnih razmerah draginje in življenjskih stroškov, je imel toliko uspeha, da se je za letošnje leto izjemoma dovolilo davčno prostost za dohodek pod 10.000 kronami. Mi se s to nepopustljivostjo finančne uprave ne moremo strinjati, ker si ona ravno s tem, da ne računa s faktičnimi razmerami in življenjsko draginjo, sama najbolj kvari davčno moralno, sili ljudi k manjšim prijavam in drugim mahinacijam. Zato bi želeli, da bi vsaj drugo leto našli tu malo več uvidnosti.

Upeljava naših davkov v Prekmurju bo dala veliko dela in bo najbrž prvi čas spravila finančni upravni aparat v zastojo, vendar se stvari skoro ni dalo več odlašati, ako naj Slovenija predstavlja enotno upravno sfero.

Naš list bo z ozirom na važnost razglasov finančne uprave in davčnih uradov organiziral stalno informativno službo, da bodo naši interesi glede podajanja davčnih prijav in odmere davkov pravočasno informirani.

Delavske zbornice.

V »Službenih Novinah« z dne 18. t. m. št. 157 je izšla uredba o radniških komorah (delavskih zbornicah). V nastopnem prinašamo v glavnem določbe te uredbe. Kot interesna predstavništva delavcev in uslužbencev se ustanavljajo izven granic prejšnje kraljevine Srbije, takozvane delavske zbornice, in sicer: 1. za Hrvaško in Slavonijo s sedežem v Zagrebu, 2. za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, 3. za Bosno in Hercegovino s sedežem v Sarajevu, 4. za Dalmacijo s sedežem v Splitu, 5. za Vojvodino s sedežem v Novem Sadu. Za delavske oziroma uslužbenca v zmislu te na-

redbe je smatrati vsako osebo brez razlike spola, ki na temelju delavnege, službenega ali učnega razmerja daje na razpologo svojo umstveno ali telesno delovno silo, izvzemši osebe, katerih poklic je javnopravnega značaja. Minister za socialno politiko lahko spričo druge administrativne razdelitve zemlje izpremeni področje posameznih delavskih zbornic.

V delokrog delavskih zbornic spada varstvo vseh ekonomskih, socialnih in kulturnih interesov delavcev in uslužbencev, in sicer:

1. Izdajanje izjav, stavljenj predlogov glede delovnega razmerja, delavskega varstva itd.

2. Izdajanje mnenj o zakonskih načrtih, ki se tičejo gospodarskega in socialnega življenja.

3. Sodelovanje pri posredovanju v svrhu sklepanja kolektivnih dogovorov in pri poravnavi sporov, ki nastanejo iz delovnega razmerja.

4. Vodenje statistike in zbiranje drugih podatkov.

5. Evidenca vseh delavskih strokovnih zvez.

6. Posredovanje sploh pri državnih uradih in drugih oblasteh, kadar gre za delavske interese.

7. Osnovanje in organizacija ustanov iz lastnih sredstev v svrhu ekonomske, socialne in kulturne okrepitve delavskega stanu.

Delavske zbornice so pravne osebe ter lahko pridobivajo lastniške pravice in nepremičnine, v kolikor so jim potrebne, kot si tudi lahko nalagajo obveznosti, za katere jamčijo samo s svojo imovino. Delavske zbornice so samostojne, samoupravne korporacije, ki se upravljajo in vršijo svoje naloge po odredbah te uredbe in svojega statuta ter stojijo pod nadzorstvom ministrstva za socialno politiko potom poverjeništvu za socialno skrbstvo, kjer tako obstoji.

Delavske zbornice morajo vsem državnim in avtonomnim oblastim v okviru svojega delokroga, podajati mnenja in poročila ter občujejo z njimi neposredno. Izjaviti se imajo o vseh zakonskih in uredbnih načrtih, ki se njih delokroga tičejo, predno jih ministru predloži parlamentu. Ravnotako morajo tudi vse državne in avtonomne oblasti dajati delavski zbornici na zahtevo strokovna pojasnila, ki so ji potrebna.

Vsaka delavska zbornica sestoji iz 40—60 članov, ki morajo pripadati raznim gospodarskim strokam ter morajo biti zastopani tudi nameščenci raznih strok. Ti člani tvorijo plenum delavske zbornice. Natančno število članov posameznih zbornic bo določeno v zborničnem statutu.

Člane delavske zbornice volijo vsi delavci in nastavljeni brez razlike spola, ki so dovršili 18. leto in ki so podvrženi zavarovanju v boleznih ali proti nezgodam. Zavarovalne institucije te vrste morajo preskrbeti delavskim zbornicam popis vseh onih oseb, ki so podvržene zavarovanju. Tudi oni delavci, ki niso podvrženi zavarovanju, morajo biti zastopani v zbornici. Volitev se vrši z listki, s tajnim glasovanjem po proporcionalnem sistemu. Obenem s člani je voliti tudi enako število namestnikov. Volilni red in postopanje bo predpisano v zborničnem statutu.

(Konec prihodnjšč.)

S. N.

Stanovanjska naredba.

»Uradni list« je prinesel v št. 77 z dne 6. t. m. novo »stanovanjsko naredbo« in v št. 79 z dne 8. t. m. »pravilnik k tej uredbi, izdan po deželni vladi za Slovenijo.

Ako hočemo biti objektivni, moramo priznati, da je uredba in istotako pravilnik na splošno jako dobro premišljen in da je v obstoječih razmerah popolnoma utemeljen.

Vlada je prišla do prepričanja, da je treba vojne razmere počasi popolnoma likvidirati, in da mora — kakor so izginili že vsi drugi izjemni zakoni, ostanki avstrijskega policijskega režima, slednjič izginiti tudi izjemno stanje, v katerem se danes še nahajajo hišni posestniki. Mislim, da mora biti vsakemu

jasno, da je neizogibno, da pride do te likvidacije. Znaten korak, ne še zade n. Stanovanjska naredba je torej prehodna naredba, in kakor vse prehodne naredbe, izzvala je tudi ona kritiko na desni in na levi, kajti usoda prehodnih naredb je, da je malokdo z njimi zadovoljen. Enim je tempo prepočasen, drugim prehit, tretjim — ki so se zazibali v sladko sanjanje v večnem »status quo« — pa se zdi sploh vsaka sprememba neutemeljena. Zaščitniki »vagonarjev« proglašajo naredbo za naravnost kruto (»Novi Čas«), in ne pomislijo pri tem, da je bilo dosedanje stanje pa za hišnega posestnika tudi kruto. Ne pomislijo tudi, da s tem, ako bi se pustilo dosedanje stanje še naprej, ne samo ne bi »vagonarji« pridobili niti enega novega stanovanja, ampak da bi sčasoma tudi velik del hišnih posestnikov proletariziral in da bi marksiko popolnoma ubožal.

Predno preidemo v podrobnosti naredbe, še par besed v splošnem.

Naredba še najbolj štiti podnajemnike. In to moramo s socialnega stališča samo odobravati.

Nasprotniki naredbe ji očitajo, da pride z njo draginja v deželo. Tej trditvi ne moremo brezpogojno pritrčiti. Verjetno je sicer, da se bode povišanje najemnine od te ali one strani izkoristilo za zvišanje lastnih dohodkov; vendar pa te upravičenosti v splošnem ne moremo priznati.

Poglejmo nekoliko v razmere pred vojno. Takrat je stalo n. pr. stanovanje K 1200 — na leto. Moka je stala 48 do 52 vinarjev, sladkor 1 krono, 1 meter finega sukna 20 kron, 1 par čevljev 24 kron, najfinejša zimska suknja s svilnato podlogo 140 kron itd. Danes stane moka 17 kron, sladkor 43 kron, suknjo 400 — kron, čevlji tudi 400 — kron, zimska suknja 3000 — kron in in še več. Vse to se je za hišne posestnike prav tako podražilo kakor za najemnike. Samo s tem razločkom, da so si najemniki tudi svoje dohodke — čeprav ne sorazmerno — pa vendar povišali, dočim si jih hišni posestniki niso smeli. Popred je stalo stanovanje najemnika skoro 10 krat toliko, kakor 1 zimska suknja, danes pa stane zimska ali pa moška obleka 2 do 3 krat toliko kakor nepovišano stanovanje. Ali je to kakšno razmerje? Ali so mogli in smeli najemniki pričakovati, da bode to tako ostalo? Zdi se nam, da je stanovanje vsaj toliko važno, kakor ena moška obleka.

Uradniki imajo danes plače vsaj 10 krat tako visoke, kakor pred vojno — mi jim nismo nevoščljivi, tudi vemo, da te plače še vedno močno zaostajajo za draginjo — mi to samo konstatiramo. Pravijo, uradnik je na podlagi sedanjih dohodkov in sedanjih stanovanjskih cen že napravil kalkulacijo in sestavil bidžé — sedaj pa mu stanovanjska naredba vse prevrže, in on mora zahtevati novo povišanje svoje plače. Mora? Zdi se mi, da je tak uradnik najemnik prav tako slab računar, kakor bi bil to trgovec, ki bi v času visoke konjunture v bilanci ne določil gotovih rezerv za čas, ko bodo pričele cene padati.

Edino, kar je morda napačno bilo je to, da je vlada predolgo čakala s to naredbo. Če bi se ta naredba razglasila takrat, ko se je razglasila prosta trgovina, bilo bi vse ob enem in gori omenjeni navidezni med uradniki-najemniki — upamo, da takih slabih računarjev ni ravno veliko — bi bili obvarovani pred napačno kalkuliranim proračunom. Zdi se nam torej, da vsaj v splošnem zaradi povišanih najemnin ne bo ravno vzroka za »mezno gibanje« (kakor se to tehnično imenuje) uradništva. Razen morda, kjer so izgovorjene posebne stanarinske doklade. Če je uradnik-najemnik plačeval dosedaj za stanovanje, recimo 1200 — kron in dobival mesečne plače 4000 — kron, tedaj je moral dati mesečno za stanovanje na stran 100 — kron, reci in beri sto kron. Čemu gospodar posej poviša stanovanje na 4800 kron, bo pač moral dajati zanaprej mesečno za stanovanje 400 — kron na stran, t. j. eno desetinko svojih mesečnih dohodkov, ali je to taka afera? Pred vojno je moral devati za stanovanje celo četrtinko na stran (ako smatramo, da je imel mesečno 400 — kron plače).

S tem pa nikakor nočemo reči da ne bi bile v gotovih slučajih — osobito

pri zasebnih uradnikih — primerne regulacije plač na mestu. Saj smo že gori rekli, da plače daleč zaostajajo za draginjo, kajti plače so se povišale morda povprečno desetkrat, dočim so cene n. pr. pri moki narastle na 34 kratni, pri sladkorju na 43 kratni, pri suknu in čevljih na 20 kratni znesek itd.

(Dalje prihodnjšč.)

Sestavljanje dohodninske napovedi.

(Nadaljevanje.)

Težje je vprašanje ocenitve dohodkov iz posameznih dohodnih virov. Metod ocenitve je več. Porabijo se lahko vsaka posebej, ali pa ena poleg druge.

Ocenitev se vrši n. pr. na podlagi prometa, brutto in netto dohodnih odstotkov. N. pr. N. N. napove, da je imel v letu 1920. do 200.000 K prometa, brutto donos v % znašal je 20%, torej 40.000 K. Izdatkov je imel 10%, tedaj 20.000 K. Netto dobiček je znašal 20.000 K.

Druga metoda je po potrošku in po prirastku čistega premoženja.

N. N. ugotovi, da se je njegovo čisto premoženje vzlic dnevnih stroškov za lastno porabo po 100 K dnevno zvišalo za 100.000 K. Dohodkov je torej imel 365 × 100 K in pa 100.000 kron. K temu znesku (136.500 K) je še prišteti še nekatere obdačljive izdatke in odbiti pa neobdačljive prejemke. Kar ostane še, je zopet čisti donos. So pa slučajji, ko obrtnik tudi na ta način ne more oceniti svojih dohodkov. V takih primerih mu služi sledeča metoda. Ima ženo in 2 otroka. Rodbina ga stane dnevno najmanj 100 K, in sicer to samo za hrano. — Letno da to 36.500 K. Za obleko izda letno 10.000 K. Za stanovanje plača 2.000 K. Služkinja ga stane (plača) 2.000 K. Za zabavo itd. izda 4.000 K. Skupno torej 54.500 K. To so dohodki, katere bi bilo v tem slučaju napovedati.

Ako tudi ta metoda ne bi bila možna, se ocenijo dohodki lahko še na tale način. Obrtnik N. N. je čevljar in ima 2 pomočnika in 2 učenca. Računa se lahko, da obrtnik sam zasluži netto 80 K, pomočnika po 50 K in učenca po 20 K. Dohodki znašajo potemtakem 220 K dnevno. Delavnih dni ima leto okrog 300. Čisti dohodek znašal je torej 66.000 K.

Navedli smo le par metod, na kak način je možno oceniti naše dohodke. Upamo, da že te metode dajo našim davčnim zavezancem možnost, da praviloma sestavljajo svoje napovedi. Navedli smo te metode tudi radi tega, da pojasnimo, na kak način kontrolira davčna oblast dohodninske fusije svojih davčnih zavezancev.

Katero metodo naj sedaj uporabi davčna stranka? To prepuščamo stranki sami, ker le ona sama ve, v koliko ji je možno uporabiti to ali ono metodo. Ne bi bilo odveč, ako stranka sama sebe kontrolira. Oceniti naj dohodek na en način in nato naj izvede poiskus na drug način. N. pr. Najprvo naj oceni dohodke iz trgovine z ozirom na promet. Nato naj oceni donos z ozirom na število rodbinskih članov, oziroma na povprečne dnevne izdatke za življenjske potrebe.

Po našem mnenju ne bo tudi škodovalo, ako oba načina ocenitve donosa navede v dohodninski fesiiji in sicer na tretji strani, kjer je prostor za »pojasnila in preračune dohodkov, oziroma odbitkov«.

Sedaj nam je ugotoviti, kateri prejemki (donosi) so obdačljivi in kateri pa neobdačljivi. Dalje, kateri izdatki so obdačljivi, kateri pa zopet ne. To moramo radi tega vedeti, ker velja pri vseh metodah ocenitve kakor tudi ugotovitve dohodnih donosov več ali manj tale formula: Bilančni donosi, manj obdačljivi prejemki plus obdačljivi izdatki dajo odmerno podlago za dohodnino.

Uvodom moram narediti še tole splošno opazko. Velikokrat se sliši ugovor, jaz ne plačam dohodnine, saj imam komaj toliko, da se preživim.

Kdor tako ugovarja, ta nima pojma o bistvu dohodnine. Po njegovem

mněju se sme obdačiti le oni del dohodkov, katere pri najboljši volji noče ali ne more vporabiti.

To mnenje je seveda popolnoma napačno. Taka obdačba bi bila premoženjska oddaja, kar pa sploh ni namen dohodnine.

Za obdačljive dohodke se smatra namreč vsota vseh v denarju ali denarni vrednosti obstoječih prejemkov posameznih davčnih zavezancev. Tudi vrednost obrtniških izdelkov, ki se porabijo v gospodarstvu, po davčnem zavezancu oziroma po njegovih rodbini in ki se vzamejo iz obrtniške (trgovinske) zaloge, se more prišteti dohodkom. N. pr.: N. N. ima špecerijsko trgovino in poleg tega tudi še trgovino z izgotovljenimi oblekami. Svoje dnevne porabe za se in rodbino na živilih krije iz trgovine. Navedeno velja tudi za obleko. Zadevne porabe so obdačljive.

Zakon o osebnih davkih navaja tudi podrobneje, katere dohodke naj navede trgovec in obrtnik (§§ 165 in 166 zak. iz l. 1896).

Dohodnini so podvrženi po teh zakonskih določbah vsi prejemki samostojnih podjetj in opravil. Od prejemkov je odbiti obratne stroške.

Kot samostojne podjetbe in opravila je smatrati vse občni pridobitni podvržene obrti in opravila (trgovine, obrti, svobodni poklici, rudništvo, izvrševanje iznajdb, privilegijev, in enakih pravil vstevši pri tem zakupe.

(Dalje prihodnj.)

Izvoz in uvoz.

Izvoz suhih višenj. V Dalmaciji se nahaja okrog 400 vagonov suhih višenj, katerim se je cena zvišala od K 90— na K 100—. Dalmatinski trgovci so ogorčeni radi svobodnega izvoza višenj, ker se na ta način po ceni oskrbuje zadržka tvornica maraskina s potrebnim sadjem.

Izvoz perutnine in jajc iz Madžarske. Madžarsko poljedelsko ministrstvo je dovolilo izvoz perutnine in jajc.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Naša trgovska pogajanja s Francijo. Nekateri listi so poročali, da so se že pričela trgovska pogajanja med našo državo in Francijo. Te vesti niso točne. Gre se le za predela, ki naj bi dala bazo za trgovska pogajanja. Dosedaj obstajajo vsa ta predela v tem, da sta se sestala načelnik ministrstva za trgovino in industrijo Todorović in tajnik francoskega poslanstva radi proučenja načrta, katerega je predložil tajnik francoskega poslanstva. Ker bo načelnik ministrstva za trgovino Todorović zapustil Beograd, ga bo nadalje zastopal dr. Radosavljević, načelnik istega ministrstva.

Znižanje cen premoga v naših državnih premogovnikih. Iz Beograda se poroča, da so po naredbi ministra za šume in rude znižane cene premogu v vseh naših državnih premogovnikih.

Nova trgovska agentura v Hamburgu. Naša vlada je otvorila pooblaščenega trgovskega agenturo v Hamburgu s podružnicami v Bremenu in Lübecku. Agentura ima tudi nalogo nadzirati naše izseljence.

Premog na Ogrskem cenejši. Madžarski rudniki so znižali cene premogu za 20 odstotkov.

Industrija.

Tvornica strojev in orodja v Osjeku. Ker je precej razširjeno pričanje, da se v naši državi ne izdelujejo stroji in orodja za izdelovanje lesenih predmetov, opozarjamo, da obstoja v Osjeku velika tovarna orodja, v kateri se izdeluje vsake vrste orodje za mizarje, kolarje, sodarje, tesarje in vse druge podobne obrti ter orodje za knjigovezce, kakor: obličje vseh vrst in vseh profilov, stružnice (Hobelbänke), kote (Winkelhaken, Winkelmass, Schrägmass), lesene vodene vage, mere za les, držala za vse vrste železnega orodja, kladiva, ročne pile vseh vrst in oblik, vse vrste obličje za tesarje, sodarje in kolarje ter stiskalnice, stroje za obre-

zavanje in pozlačenje knjigoveznških izdelkov.

Premog za Jugoslavijo. Madžarska mora po naši evakuaciji Pečuja in nekaterih vasi v Baranji dobavljati naši kraljevini iz pečujskih premogovnikov polovico celokupne produkcije za do 10 dvajsetih let.

Dobava črnila. Res dobrega črnila pri nas ni dobiti. Pomanjkanje te v splošnem tako potrebne tvarine postala občutno za vse sloje občinstva, osobito trgovce, potem za urade, podjetja itd. Kemične sestavine postajajo vedno dražje in črnilo, ki se dobiva, je doseglo ogromne cene, ki pa še niso prekoračene. Posrečilo se mi je po mnogoštevilnih praktičnih poskusih najti med raznimi kemičnimi proizvodi nemške industrije takozvano »Konit črnilo«. To črnilo v nedoseženi kakovosti je najčistejši in pristno kemični izdelek, znanstveno preiskusen. Konit črnilo je čisto, piše v jasnih barvah, se ne zgosti, pišava ne obledi, se hitro suši, teče enakomerno iz peresa, je brez duha, sploh ima vse lastnosti izvrstnega pisala. Konit črnilo se razpošilja v suhem stanju (tabletah) v komadih od katerih vsak zadostuje za 1/10 l črnila. Ta kemična sestavina ni zamenjati z običajnimi tintnimi praški, ampak je izdelana po predpisih znanstvenih kemikov z namenom, da se olajša promet s črnilom, ker odpadajo steklenice, ki podražijo blago. Črnilo konit se dobiva v črni, rudeči, zeleni, modri in violčasti barvi za navadno in kopirno pisavo. — Liter od vsake barve pride na 50 kron. Pošiljkam se priloži ček. položnica. Naroči naj se direktno pri razpošiljatelju, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila in sicer pod naslovom »Konit« poštini urad Maribor 2.

Kriza v naši železni industriji. — Tvornica v Guštanju je bila prisiljena odpustiti 200 delavcev. Čas je že, da se najdejo sredstva, ki bi olajšala stanje naše domače industrije, v prvi vrsti pa bi morala kriti država svoje potrebe doma, ne pa v tujini.

Kriza v Čehoslovaški železni industriji. Praška družba za industrijo železa ima v Nušicu 18.000 vagonov železne rude. Livarne v Kraljevem gradu so tako skrčile pogon, da se je potreba koks zmanjšala za 10.000 vagonov. — Najbrže pa se bo moral pogon še bolj reducirati.

Denarstvo.

Slobodna trgovina z devizami in valutami. Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila 20. t. m. je bilo sklenjeno, da se ukine uredba o valutah in devizah in to radi tega, ker so se za ukinjenje izjavili skoro vsi merodajni faktorji. — Po njihovem mnenju uredba radi padca tečaja dinarja ni več vzdržljiva. Radi tega se prenese vsa izplačila za državne nabave na Narodno Banko, devizna centrala pa se bo sama likvidirala. Kavcija onih trgovcev, ki niso izpolnili svojih obveznosti napram devizni centrali, zapade v prid države, da bi ne bili oni trgovci, ki se niso držali uredbe, favorizirani v primeru z onimi, ki so svoje obveznosti izpolnili.

Uredba o nadaljnjem žrebanju državnih posojil. »Službene Novine« št. 158 priobčujejo uredbo o nadaljnjem žrebanju državnih posojil l. 1881, 1888 in 1895. 14. septembra t. l. se bo vršilo 98. žrebanje donavskega posojila l. 1888, 14. oktobra 40. žrebanje konv. posojila, l. 1895, 14. januarja l. 1922 pa 128. žrebanje loterijskega posojila l. 1881.

Svobodna trgovina z valutami v Italiji. Z naredbo z dne 18. junija t. l. je v Italiji uvedena svobodna trgovina z valutami in devizami in ukinjena prepoved plačevanja v lirah v inozemstvu. Istočasno je ukinjena naredba, da se morajo cene izvoza fakturirati samo v italijanski valuti.

Carina.

Revizija carinskega postopanja. — Finančno ministrstvo izdeluje načrt reorganizacije carinske službe in revizije celokupnega carinskega postopanja.

Davki.

Prometni davek. Podpisan je ukaz, na podlagi katerega se bo pobiral izza 1. oktobra t. l. davek na poslovni obrt, ki znaša 1 odstotek od vsakega prometnega poslovanja, katerega izvrše prav-

ne in fizične osebe v pridobitvene svrhe. Od plačevanja tega davka so izvzeti n. pr. poljedelci, pri vnovčevanju lastnih pridelkov, slikarji, glazbeniki, književniki in tem podobni, ki vnovčujejo svoje umetnine itd. Ta davek bi zamogel dati vsote, ki bi pokrile velik del našega proračuna.

Promet.

Spremljanje tovorov. Ravnateljstvo državnih železnic v Zagrebu je prepovedalo v svojem področju spremljanje tovorov, ker se je prepričalo, da spremljanje ne odgovarja namenu, pač pa pogosto škoduje rednemu odpošiljanju blaga. Na podlagi te prepovedi je dovoljeno spremljanje le nekaterih tovorov, kakor: žive živine, dragocenih predmetov, carinskega blaga, katerega spremljajo carinski organi do carinarne, voznega materiala in strojev, aeroplanov in konečnih vojaških pošiljk.

Železnica Kočevje—Brod—Moravica se je začela trasirati 18. t. m.

Sprememba voznega reda. Opoldanski vlak, ki je dosedaj vozil iz Št. Ilja ob 13. uri 43 minut, bo vozil odslej eno uro pozneje, torej iz Št. Ilja ob 14. uri 43 minut in bo došel v Maribor ob 15. uri 6 minut.

Avtomobilna zveza je bila otvorjena dne 9. t. m. med Mariborom — Št. Lenartom — Radgono — Slatino — Radenci — Mursko Soboto — Beltinci in Dolnje Lendave. Odhod iz Dolnje Lendave ob petih, prihod v Maribor ob 9.30; odhod iz Maribora ob dveh popoldne, prihod v Dolnje Lendavo ob 6.50 zvečer.

V katerem jeziku smejo biti pisane nakaznice. Na vprašanje nekega urada, če smejo biti zneski na nakaznicah pisani samo v službenem, ali tudi v madžarskem, rumunskem in nemškem jeziku, torej v jezikih, ki jih govori nekaj naših sodržavljanov, je ministrstvo za pošto in brzojav z razpisom z dne 14. junija t. l. št. 31891, odredilo, da smejo biti nakaznice v tuzemskem prometu pisane samo v službenem, to je na srbsko-hrvatsko-slovenskem jeziku.

Kmetijstvo.

Kmetijski pouk po deželi. Poverjenišvo za kmetijstvo priredi na podlagi došlih brošenj sledeča predavanja tekom prihodnjega časa in sicer: 1. v nedeljo dne 31. julija: pri sv. Petru pod Mariborom (strok. učitelj inž. Petkovšek o poljedelstvu); 2. v nedeljo 7. avgusta: v Godešičah pri Škofjeloki (kmetijski svetnik Rohrmann o poljedelstvu); 3. v nedeljo 14. avgusta: v Slatini (viš. živinorej. nadzornik inž. Zidanšek o živinoreji); v Teharjih (strok. učitelj inž. Kropivšek o živinoreji in pridelovanju krme); v ponedeljek na praznik 15. avgusta: v Rogatcu (viš. živin. nadz. inž. Zidanšek o živinoreji).

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Nova določba o plačanju ležarine. Carinski svet je v seji dne 16. t. m. št. 47.300 odločil, da se ležarska pristojbina plačuje v isti višini za blago iz pogodbenih in nepogodbenih držav in se vsaka količina izpod 100 kg računata za polnih 100 kg.

Nova italijanska carinska tarifa, ki je stopila s 1. julijem t. l. v veljavo je interesentom na vpogled v zbornični pisarni.

Italjansko lokalne železnične tarife so interesentom v zbornični pisarni med uradnimi urami na razpolago.

Dobava, prodaja.

Nakup sena. Producenti, gospodarske zveze in dobavljači se pozivljajo, da stavijo pismene ali ustmene ponudbe za prodajo sena garnizijami Dravske divizijske oblasti. Ponudbe se sprejema vsaki dan dopoldne od producentov in gospodarskih zadrug, a od dobavljačev (liferantov) 29. junija v Mariboru in Ptujju, 30. junija v Ljubljani in 1. avgusta v Celju in Slovenski Bistrici. Prevezma se prešano ali neprešano seno. Prešane bale (svežnji) naj ne tehtajo več kot 50 do 60 kg. Ponudbe sprejema intendantura Komande Dravske divizijske oblasti, Komanda vojnog okruha Maribor in Celje in Komanda mesta v Ptujju in Slovenski Bistrici. V prvi vrsti se ku-

puje seno od sladkih trav in tudi seno, v katerem so pomešane sladke in kisle trave (konjsko seno) karje treba v ponudbi navesti. Potrebuj se: za Ljubljano 1.000.000 kg, za Maribor 980.000 kg, za Celje 30.000 kg, za Slovensko Bistrico 30.000 kg, za Ptuj 50.000 kg. Oddaja sena po pogodbi. — Seno se bo prevzemalo komisijsko v intendantskih skladiščih, odnosno v vojaških senjakih. Kavcija znaša 10 % od vrednosti ponudnega sena. Kavcija se polaga v gotovem denarju, garantnem pismu, vložni knjižici ali pa v senu. Producenti in gospodarske zveze, kateri dokažejo z županskimi svedočbami njih občin, da so producenti sena osvobojeni kavcije za one količine, katere stvarno imajo na razpolago za prodajo vojaštvu. Uslovi se zamorejo videti pri navedenih vojaških uradih.

Nabava pisarniških potrebščin. V Ekonomskem oddelku ministrstva za promet se bo vršila 30. julija ob 10. uri ofertna licitacija za nabavo pisarniških potrebščin. Ponudbe se sprejemajo do 29. julija. Interesenti naj se obrnejo na navedeni oddelek, ki daje vsaki dan podrobne informacije.

Razno.

Stavka bančnih uradnikov na Čehoslovaškem. Stavka bančnih uradnikov v Pragi se je 21. t. m. končala. K sporazumu je pripomoglo vladino posredovanje.

Tržna poročila.

Poljski pridelki.

Osjek. Dovozi pšenice so srednji, povpraševanje živahno. Pšenico nudijo po K 970—990. Koruza se kupuje v malih količinah, ker je na trgu malo po K 560—570. Ozimni ječmen prodajajo po K 560—570, jari pa po 730—780. Mlini še vedno nimajo zadostnih zalog moke, zato je cena moki še vedno nesorazmerno visoka. Ko bo konzum založen se bodo cene zravnale.

Vinkovci. Dovozi pšenice se množe. Cene se gibljejo med K 956—980. Ker je prodaja moke živahna, pokupijo skoro vso pšenico mlini. Žetev je bila dobra, zato se lahko upa, da bodo cene padle ko bo konzum oskrbljen. Ječmena še ni bilo, povpraševanje po njem pa je zelo živahno. Starega ovsa ni. Koruza notira K 530—550. Inozemstvo kupuje koruzo, vendar ne more kupiti večjih količin, ker zaloge niso dosti velike.

Seno.

Maribor. Za 100 kg sladkega sena plačujejo v Mariboru sedaj 320 do 400 K, za kislino 280 do 300. Pomanjkanje sena bo letošnjo zimo zelo veliko. Splošno se je pridelalo 25 do 40 % manj sena kot navadno. Ker je živine vedno več in je izvoz silno omejen, se bo pozimi in na spomlad čutilo veliko pomanjkanje sena.

Proda se kompletna

acetilinska napeljava

s 30 lučmi. Naslov se izve v upravnštvu.

Sprejem več

ključavničarskih pomočnikov

kateri so večji dela pri tehtnicah. — Delo stalno, plača po dogovoru. — Ivan Rebek, tovarna tehtnic, Celje.

Zaloga pohištva
lastnega izdelka

Andrej Kregar

strojno mizarstvo Št. Vid n. Ljubljano.

Izvršuje vsa stavbena in pohištvna mizarska dela po naročilu. Cenik pohištva na ogled.

Večja množina

zlatih predmetov in raznih dragocenosti

je na prodaj. Poizve se pri Aug. Nadilo, Škofja Loka.

Tovarna olja in firneža

Zabret & Ko.

Britof pri Kranju (Slov.).

Skladišče: Beograd, Novi Sad.

NAJCENEJE.

Proizvaja jedilno laneno olje, tehnično laneno olje, prva laneni firnež, lanene tropine in druge vrste oljnih izdelkov.

Brzjavi: ZABRET, KRANJ.

Jadranska montanska družba, d. z. o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavi: Montana'

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste

kovin, rudnin

in kemikalij ter vse

industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko.

Najceneje in dobro kupite
bencin
petrolej
strojno olje
tovot-mast
karbolinej
kolomaz
pri Dravogradski rafineriji mineralnega olja
MARIBOR.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje 140, 48-4

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

**ODPREMNO PODJETJE
STEVO TONČIČ : MARIBOR**

Oddelek za razpošiljanje poštinih paketov.

GG. TRGOVCI

Poštne pakete iz inozemstva dobite v 8 dneh zacinjene na odrejeno mesto, ako iste oddaste na naslov

STEVO TONČIČ : MARIBOR

(Za pakete nemškega izvora je paziti na obstoječe carinske odredbe. — Tozadevne informacije brezplačno na razpolago. — Postrežba hitra in točna. Za čim večje posluževanje te vrste odprave prosimo

s posebnim spoštovanjem

STEVO TONČIČ : MARIBOR

Telefon 230 in 330. — Brzjavi: Tonspedit.

Ne slabite naše valute
z nepotrebnimi importi!**Gazela milo**Je prvovrstne kakovosti in
ca 20% ceneje kot enakovredno importirano milo.Mlarna in svečarna
d. d. v Ljubljani.**Sladkor**kocke v zabojih po 50 kg,
kristal v vrečah po 100 kg
na vagone kakor tudi manjših množinah iz skladišča v Mariboru

po najnižjih dnevnih cenah

Družba Mayer
Maribor.

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bohinski in trapistovski sir, salami, šunka in slanina, ljutomersko steklenično vino letnik 1917, Rogaska Slatina.

T. MENCINGER
Ljubljana, Restleeva cesta 3.**Medić, Rakovec & Zankl,** prej: A. Zankl sinovi.Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavi: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:

COPAL VARNISH.

Kopalov lak za znotraj.

FINE COPAL VARNISH.

Fini kopalov lak za znotraj.

SUPERFINE COPAL BODY VARNISH.

Lak za kočije, najfin.

FINE COPAL CARRIAGE BODY VARNISH.

Lak za kočije, fini.

PALE FLATTING VARNISH SPRF.

Brusilni fini prep. lak.

PALE FLATTING VARNISH UNIVERSALE

Brusilni prepar. lak.

EXTERIOR COPAL VARNISH FINE.

Fini zračni lak.

EXTERIOR COPAL VARNISH SPRF.

Najfinejši zračni rap. lak

PALE SICCATIVE FLUID

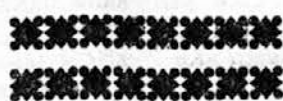
Sikatif, svetel.

DARK SICCATIVE FLUID.

Sikatif, temen.

SPRF. WELLRIGHT VARNISH.

Lak za kočijske stalke, najfinejši.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost:

barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERA KL“
Lak za pode.„MERA KL“
Linoleum lak za pode.„MERA KL“
Emajlni lak.„MERA KL“
Brunoline.

English varnishes:

Angleški laki:

JAPAN BLACK VARNISH.

Lak za gvozdje, Japan.

FINE JAPAN BLACK VARNISH.

Fini črni japonski lak.

QUECK BLACK VARNISH

Japan. lak s sikativom.

ISOLATING BLACK VARNISH.

Izolirni lak.

LIQUID DRIERS PALE

Terebina svetla.

LIQUID DRIERS DEEP.

Terebina temna.

DAMAR VARNISH.

Damarov lak.

ENAMEL VARNISH WHITE.

Emajl beli.

ENAMEL VARNISH BLUE, RED, GREEN.

Emajl moder, rudeč, zelen.

FINE ENAMEL VARNISH WHITE.

Emajl beli, izredno fini.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Veletrgovina z drobnino, galanterijo in pleteninami (trikotaza)

Gašpari in Faninger

Maribor

Aleksandrova cesta 48. : Samo na debelo.

Tovorni auto Raba3 tonski, dobro ohranjen je naprodaj.
Ogleda se lahko na dvorišču

Gospodarske zveze, Ljubljana.

Istotam se kupijo mali baloni od kis. kisline.

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavi: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000 K. - Rezervni zakladi 45.000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka
LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2, se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.

Lastnik: Konzorcij za izdajanje »Trgovskega lista«. — Glavni urednik: Peter Kastelic. — Odgovorni urednik: Franjo Zebal. — Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.